

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

4–8. septembar 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Septembar 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 8. 9. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.457,49	-1,29%	11,27%
Dow Jones Industrial	SAD	34.576,59	-0,75%	8,82%
NASDAQ	SAD	13.761,53	-1,93%	16,01%
Dax 30	Nemačka	15.744,75	-0,60%	22,01%
CAC 40	Francuska	7.240,77	-0,77%	18,20%
FTSE 100	Velika Britanija	7.478,19	0,18%	2,98%
NIKKEI 225	Japan	32.606,84	-0,32%	16,18%
Shanghai Composite	Kina	3.116,72	-0,53%	-3,67%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa	Promena u b.p.	
			1w	YoY
Nemačka	2y	3,07%	8,9	173,9
	10y	2,61%	6,2	89,1
Francuska	2y	3,34%	7,4	220,9
	10y	3,14%	7,0	88,4
Španija	2y	3,46%	8,3	195,2
	10y	3,65%	7,2	81,1
Italija	2y	3,76%	8,4	146,9
	10y	4,35%	11,3	38,1
UK	2y	5,07%	-10,8	200,1
	10y	4,42%	-0,5	127,6
SAD	2y	4,99%	11,2	149,0
	10y	4,27%	8,7	95,0
Kanada	2y	4,67%	12,2	100,3
	10y	3,67%	11,6	47,8
Japan	2y	0,01%	-1,3	8,8
	10y	0,65%	2,3	40,4

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0705	-0,73%	7,38%	USD/EUR	0,9342	0,74%	-6,87%
EUR/GBP	0,8589	0,27%	-1,07%	USD/GBP	0,8025	1,02%	-7,85%
EUR/CHF	0,9559	0,06%	-1,37%	USD/CHF	0,8929	0,80%	-8,15%
EUR/JPY	158,17	0,36%	10,08%	USD/JPY	147,77	1,11%	2,53%
EUR/CAD	1,4589	-0,56%	11,59%	USD/CAD	1,3629	0,19%	3,94%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP*			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,65%	0,1	373,9	5,30%	-1,0	302,0	5,19%	0,0	349,5	1,71%	-0,5	191,9
1M	3,68%	4,3	330,1	5,33%	0,1	258,2	5,31%	3,2	311,3	1,71%	0,1	191,6
3M	3,80%	3,0	296,4	5,41%	0,8	227,7	5,44%	-0,5	288,3	1,67%	2,0	191,7
6M	3,95%	1,8	259,8	5,47%	1,9	199,0	5,57%	-3,5	247,9	1,51%	2,9	198,6
12M	4,09%	3,1	218,3	5,42%	5,5	171,0	5,70%	-5,0	199,8	1,08%	3,7	166,6

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T4 (u %)
Evropska centralna banka	3,75*	0,25	27. 7. 2023.	14. 9. 2023.	4,00
Federalne rezerve SAD	5,25–5,50	0,25	26. 7. 2023.	20. 9. 2023.	5,25–5,50
Banka Engleske	5,25	0,25	3. 8. 2023.	21. 9. 2023.	5,50
Banka Kanade	5,00	0,25	12. 7. 2023.	25. 10. 2023.	5,00
Narodna banka Švajcarske	1,75	0,25	22. 6. 2023.	21. 9. 2023.	2,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,25%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,73% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0686 do 1,0809 (tokom perioda trgovanja), odnosno oko 1,0704 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U ponedeljak je evro blago ojačao prema dolaru usled povećanja apetita za rizikom, zbog jačanja optimizma da će podsticajne mere koje se donose u Kini radi stabilizovanja ekonomije dati rezultate. S druge strane, podaci s tržišta rada SAD od petka podstakli su očekivanja da bi povećanje kamatnih stopa FED-a moglo biti pri kraju. U ponedeljak je tržište SAD bilo zatvoreno, pa je zabeležena nešto niža likvidnost i smanjen je obim transakcija. Objavljeni su podaci o indeksu poverenja investitora za zonu evra *Sentix* u septembru, koji je imao vrednost -21,5 (prethodno -18,9), dok je komponenta trenutne situacije smanjena sa -20,5 na -22,0, a komponenta očekivanja za narednih šest meseci sa -17,3 na -21,0, ali ovi podaci nisu znatno uticali na kretanje kursa EUR/USD.

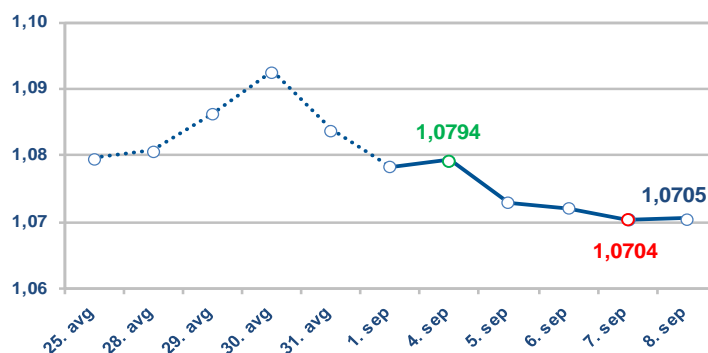
Evro je oslabio prema dolaru u utorak usled slabih podataka iz zone evra. Konačni podatak za kompozitni *PMI* u zoni evra za avgust revidiran je naniže sa 48,6 na 46,7 i time se našao na najnižem nivou od novembra 2020. godine. Proizvođačke cene u zoni evra u julu su opale za 0,5% u odnosu na jun, dok su na godišnjem nivou opale za 7,6%. Dodatnom jačanju dolara doprinela je zabrinutosti investitora za globalni privredni rast, što je dovelo do veće kupovine dolara kao valute sigurnog utočišta.

U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 0,73%

U sredu je dolar jačao prema evru usled lošijih podataka u Evropi i boljih podataka u SAD. Industrijske porudžbine u Nemačkoj u julu su smanjene za 11,7% u odnosu na prethodni mesec, znatno više od očekivanja (-4,3%), a nakon rasta u junu (7,6%), dok su na godišnjem nivou niže za 10,5% (očekivano -4,5%, nakon rasta od 3,0% u junu). Maloprodaja u zoni evra na mesečnom nivou smanjena je za 0,2%, dok je na godišnjem nivou opala za 1,0%. S druge strane, objavljeni su podaci o *ISM* indeksu uslužnog sektora SAD u avgustu, koji je imao vrednost od 54,5 i bio je iznad očekivanja (52,5) i iznad nivoa iz jula (52,7), pa se našao u zoni ekspanzije osmi mesec zaredom i dostigao je najviši nivo od februara usled rasta pokazatelja novih porudžbina i nabavnih cena.

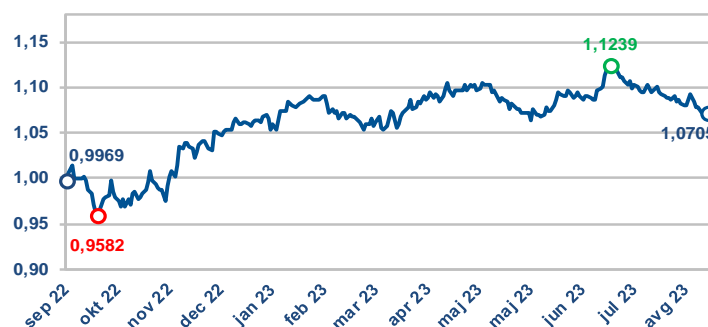
U četvrtak je evro oslabio prema dolaru usled smanjenja industrijske proizvodnje u Nemačkoj i revidiranja stope rasta BDP-a u zoni evra naniže. Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u julu je na mesečnom nivou smanjena za 0,8%, dok je na godišnjem nivou smanjena za 2,1%. Prema finalnim podacima, godišnja stopa rasta BDP-a u zoni evra u drugom tromesečju iznosila je 0,5% i bila je ispod prethodne procene (0,6%), dok je u odnosu na prethodno tromesečje stopa rasta BDP-a iznosila 0,1% i takođe je bila ispod prethodne procene (0,3%).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

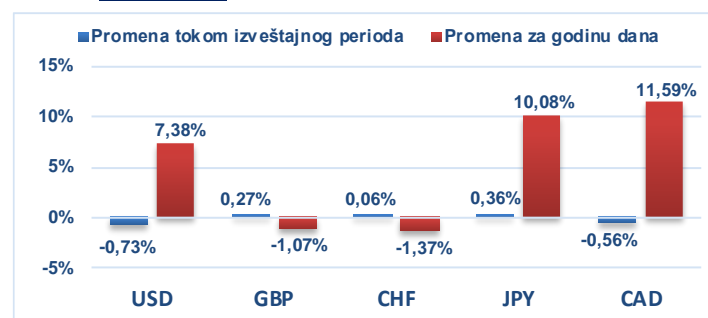
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Dolar je dodatno ojačao nakon što su objavljeni podaci o broju novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD, koji je (tokom nedelje koja se završila 2. septembra) smanjen sa 229 hiljada u prethodnoj nedelji na 216 hiljada, dok se očekivalo da se poveća na 233 hiljade.

Poslednjeg dana izveštajnog perioda nije bilo veće promene vrednosti valutnog para, pa je dolar ponovo nastavio da ostvaruje nedeljni rast, osmu nedelju zaredom, što je najduži niz dobitaka od 2014. godine.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0705 američkih dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Tokom izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD porasli su duž cele krive prinosa, osim na najkraćem delu, gde su ostali nepromenjeni. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 11 b.p. (na 4,99%), dok je prinos desetogodišnje obveznice porastao za oko 9 b.p. (na 4,27%).

Prinosi su rasli nakon objavljivanja ekonomskih podataka koji pokazuju da je sektor usluga u SAD u avgustu neočekivano porastao usled rasta novih porudžbina i nabavnih cena, što ukazuje na i dalje povišene inflatorne pritiske.

ISM indeks uslužnog sektora SAD u avgustu imao je vrednost od 54,5 i bio je iznad očekivanja (52,5) i nivoa iz jula (52,7), pa se našao u zoni ekspanzije osmi mesec zaredom i dostigao je najviši nivo od februara. Pokazatelj koji se odnosi na zaposlenost zabeležio je rast sa 50,7 u julu na 54,7, dok je pokazatelj koji se odnosi na nove porudžbine porastao sa 55,0 na 57,5, a pokazatelj koji se odnosi na nabavne cene porastao je na 58,9 nakon nivoa od 56,8 prethodnog meseca. Rast je zabeležen kod 13 grana u okviru uslužnog sektora od ukupno 18.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD tokom nedelje koja se završila 2. septembra smanjen je sa 229 hiljada u prethodnoj nedelji na 216 hiljada (revidirano sa 228 hiljada) i našao se na najnižem nivou od februara, dok se očekivalo da se poveća na 233 hiljade. S druge strane, broj onih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene u prethodnoj nedelji (do 26. avgusta) smanjen je sa 1,719 mln na 1,679 mln (revidirano sa 1,725) i našao se na najnižem nivou od sredine jula, dok se očekivalo da ostane na istom nivou. Podaci ukazuju na to da je tržište rada i dalje snažno, iako postoje znaci da se ono hladi. Solidno zapošljavanje i selektivna otpuštanja podstakla su potrošače da nastave da troše i povećali optimizam da SAD može da izbegne recesiju.

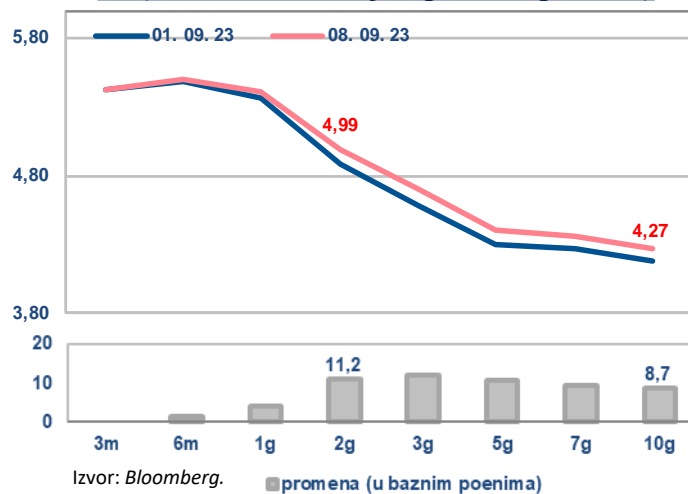
ISM indeks uslužnog sektora SAD u avgustu imao vrednost od 54,5 i bio iznad očekivanja i nivoa iz jula

U izveštaju FED-a o tekućim ekonomskim uslovima (*Beige Book*) navodi se da je rast američke ekonomije usporio u julu i avgustu, a mnoga preduzeća očekuju da će rast zarada u bliskoj budućnosti znatno usporiti. Izveštaj, međutim, ukazuje na to da je tražnja američkih potrošača i dalje snažna, posebno kada je reč o potrošnji na putovanja i druge usluge, ali su se pokazali određeni znaci slabljenja u pojedinim segmentima ekonomije. Usporavanje tražnje za robom opterećuje proizvodni sektor, a povišene kamatne stope nastavljaju da vrše pritisak na tržište nekretnina, gde je nevoljnost da se odustane od hipotekarnih kredita s niskim kamatnim stopama doprinela manjku ponude. Izveštaj pokazuje da kompanije širom zemlje imaju sve veće poteškoće u prenošenju viših troškova na kupce, a u nekim regionima zabeleženo je da su potrošači izgubili višak ušteđevine i da su se više okrenuli zaduživanju za finansiranje kupovina.

Predsednik FED-a iz Njujorka Džon Vilijams rekao je da je monetarna politika restriktivna i dobro postavljena, ali da će zvaničnici morati da detaljno analiziraju podatke kako bi odlučili o narednim koracima. Dodao je da monetarna politika ima željene efekte dovođenja ponude i tražnje u ravnotežu i ublažavanja inflacije, kao i da je FED povećao kamatne stope na veoma visok nivo.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

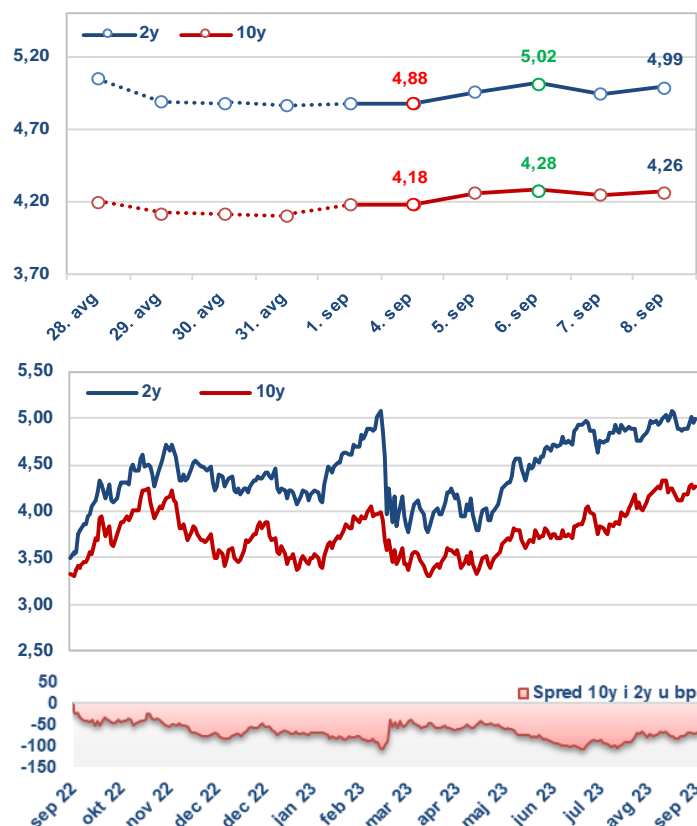
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
ISM indeks uslužnog sektora	Avg.	52,5	54,5	52,7
Industrijske porudžbine M/M	Jul	-2,5%	-2,1%	2,3%
Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti, u hiljadama	2. sept.	233	216	229

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica povećane su duž cele krive prinosa. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 9 b.p., na 3,07%, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 6 b.p., na 2,61%.

Rast prinosa posledica je objavljenog istraživanja ECB-a koje pokazuje da su očekivanja potrošača o inflaciji za naredne tri godine porasla sa 2,3% na 2,4%, što može da dovede do još jednog povećanja kamatnih stopa do kraja godine.

Prema rezultatima julske ankete ECB-a o očekivanjima potrošača, procene inflacije za narednih 12 meseci ostale su nepromenjene (3,4%), dok su procene inflacije za naredne tri godine porasle sa 2,3% na 2,4% i time ostale iznad ciljana 2,0%. Potrošači očekuju povećanje nominalnih prinosa za 1,1%, nešto manje nego u maju (1,2%), dok su očekivanja rasta nominalne potrošnje u narednih 12 meseci ostala nepromenjena (3,4%), što je najniži nivo od marta 2022. godine. Očekivanja rasta privrede za narednih 12 meseci pala su sa -0,6% u junu na -0,7% i time ušli u dublju negativnu zonu. S druge strane, potrošači su pokazali da su se njihova očekivanja za nalaženje posla u naredna tri meseca smanjila sa 26,6% u aprilu na 22,9%, dok su se njihova očekivanja za gubitak posla u naredna tri meseca porasla sa 7,8% u aprilu na 8,2%.

Industrijske porudžbine u Nemačkoj u julu su smanjene za 11,7% u odnosu na prethodni mesec (očekivano -4,3%, nakon 7,6% u junu), dok su na godišnjem nivou porudžbine niže za 10,5% (očekivano -4,5%, nakon -3,3% u junu). Pad industrijskih porudžbina u julu pre svega je uzrok snažnog rasta velikih porudžbina u junu u oblasti avio-industrije (porudžbine 902 aviona erbas). Ako se isključi ova kategorija, porudžbine bi zabeležile blagi rast.

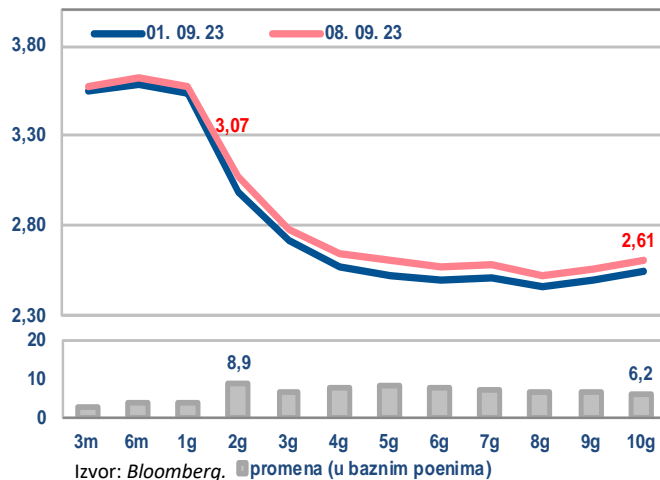
Inflaciona očekivanja potrošača za naredne tri godine porasla sa 2,3% na 2,4%

Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u julu je smanjena za 0,8%, pa je zabeležen pad proizvodnje treći mesec zaredom, (očekivano -0,4%, nakon -1,4% u junu), dok je na godišnjem nivou proizvodnja manja za 2,1% (u skladu sa očekivanjima, nakon -1,5% u junu). U odnosu na prethodni mesec, proizvodnja energije je porasla za 2,2%, dok je građevinarstvo poraslo za 2,6%, zbog čega kad se isključe ove komponente, industrijska proizvodnja beleži znatan pad od 1,8% na mesečnom nivou. Nedavno objavljeni ekonomski pokazatelji ukazuju na slabu industrijsku proizvodnju i u narednim mesecima, zbog čega se očekuje negativan efekat proizvodnje na BDP u trećem tromesečju. Slabljenje nemačke proizvodnje posledica je slabe tražnje iz Kine, nedostatka radnika, viših kamatnih stopa i dugotrajnih posledica prošlogodišnje energetske krize.

Prema konačnim podacima, godišnja stopa rasta BDP-a u zoni evra u drugom tromesečju iznosila je 0,5%, nakon 1,1% u prvom tromesečju ove godine i bila je ispod prethodne procene (0,6%). U drugom tromesečju ove godine, stopa rasta BDP-a zone evra iznosila je 0,1%, u odnosu na prethodna tri meseca, nakon 0,3% iz prethodne procene i nakon rasta od 0,1% u prvom tromesečju. Revizija BDP-a naniže u drugom tromesečju najvećim delom je bila posledica pada izvoza, koji je zabeležio pad od 0,7% u odnosu na prethodno tromesečje.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

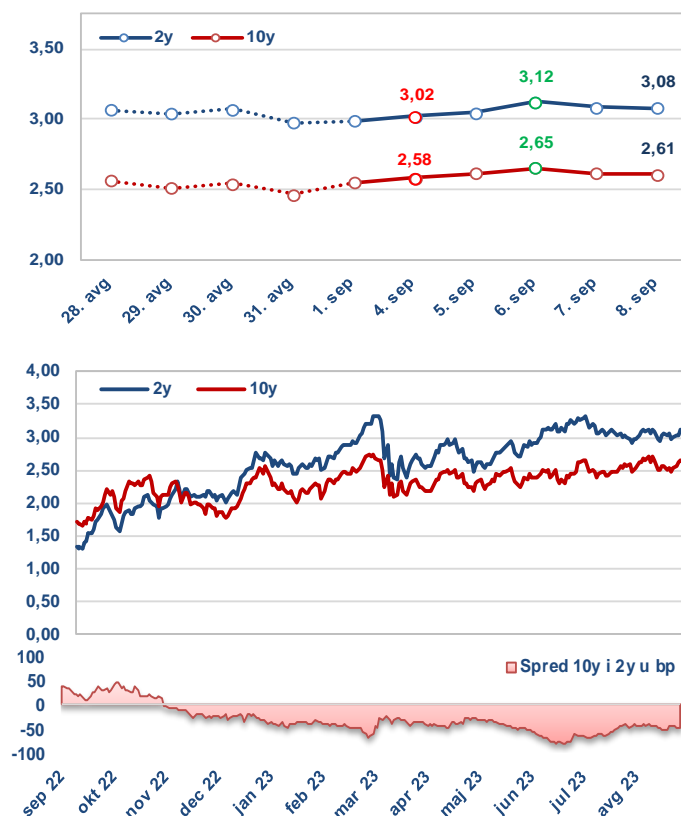
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta BDP-a za zonu evra, finalno, T/T	2T	0,3%	0,1%	0,3%
Industrijske porudžbine u Nemačkoj, M/M	Jul	-4,3%	-11,7%	7,6%
Industrijska proizvodnja u Nemačkoj, M/M	Jul	-0,4%	-0,8%	-1,4%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

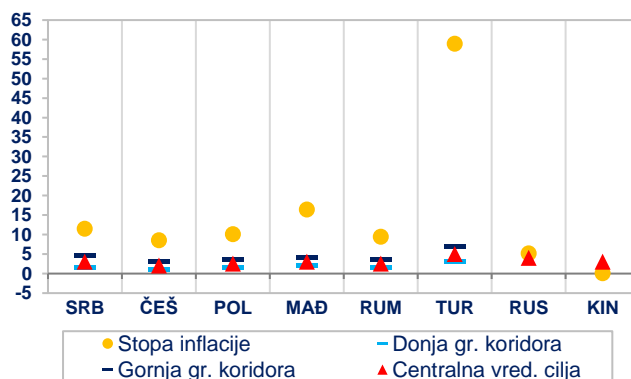
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T3, %)*
Srbija (NBS)	6,50	0,25	13. 7. 2023.	6. 10. 2023.	6,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	27. 9. 2023.	7,00
Poljska (NBP)	6,00	-0,75	6. 9. 2023.	4. 10. 2023.	-
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	26. 9. 2023.	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	5. 10. 2023.	7,00
Turska (CBRT)	25,00	7,50	24. 8. 2023.	21. 9. 2023.	27,50
Rusija (CBR)	12,00	3,50	15. 8. 2023.	15. 9. 2023.	12,00
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T3 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Poljske smanjila je referentnu stopu za 75 b.p., na nivo od 6,00%, pri čemu su tržišni učesnici očekivali smanjenje od 25 b.p. Guverner Adam Glapinski istakao je da je odluka doneta u uslovima kontinuiranog smanjenja stope inflacije, koja prema preliminarnim podacima za avgust iznosi 10,1% YoY, pri čemu je dodao da očekuje smanjenje stope inflacije na nivo od 8,5% YoY u septembru.

Centralna banka Češke najavila je da od 5. oktobra ukida plaćanje stope remuneracije na obavezne rezerve banaka radi smanjenja troškova implementacije monetarne politike, uz očuvanje njene efektivnosti.

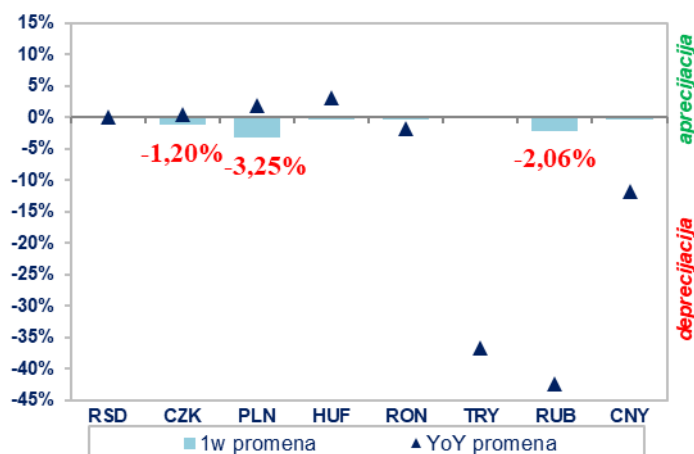
Agencija za ocenu kreditnog rejtinga Fitch Ratings potvrdila je kreditni rejting Rumunije na nivou od BBB-, kao i stabilne izglede za njegovu promenu.

Tokom izveštajnog perioda, za posmatrane zemlje objavljen je niz makroekonomskih pokazatelja:

- **Caixin uslužni PMI indeks Kine u avgustu iznosi 51,8**, što je ispod očekivanja tržišnih učesnika (53,5) i ispod nivoa iz jula (54,1).
- **Stopa inflacije u Turskoj u avgustu je iznosila 58,9% YoY (9,1% MoM)**, što je iznad podatka iz jula od 47,8% YoY i iznad očekivanja tržišnih učesnika (55,9% YoY). Ovo je najviši nivo stope inflacije u Turskoj od početka godine. Bazna inflacija je u avgustu iznosila 64,9% YoY.
- **Stopa inflacije u Mađarskoj u avgustu je iznosila 16,4% YoY (0,7% MoM)** i nalazi se ispod nivoa iz jula od 17,6% YoY, pri čemu je blago iznad očekivanja analitičara (16,3% YoY). Ovo predstavlja najniži nivo stope inflacije u Mađarskoj u prethodnoj godini dana.
- **Stopa inflacije u Rusiji za avgust iznosi 5,2% YoY (0,3% MoM)**, što je blago iznad očekivanja tržišnih učesnika od 5,1% YoY i iznad podatka iz jula od 4,3% YoY. Bazna inflacija je u avgustu iznosila 4,0% YoY.
- **Stopa rasta BDP-a u drugom tromesečju 2023. godine u Rusiji iznosila je 4,9% YoY (8,6% QoQ)**, što je u skladu s a preliminarnom procenom.
- **Stopa rasta BDP-a u Rumuniji u drugom tromesečju 2023. iznosila je 1,1% YoY (0,9% QoQ)**, što je u skladu s preliminarnom procenom.

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS)

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,160	11,0	-128,0
Češka (2033)	4,500	11,7	-15,6
Poljska (2033)	5,575	-2,5	-47,6
Mađarska (2032)	7,007	-6,3	-205,8
Rumunija (2032)	6,809	3,3	-126,0
Turska (2032)	21,620	317,0	1044,0
Kina (2033)	2,663	4,5	3,7

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je zabeležila pad od **0,95%** i kretala se u rasponu od 1.918,09 do 1.938,39 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

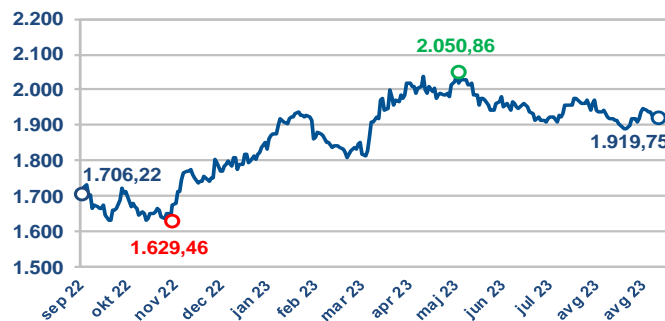
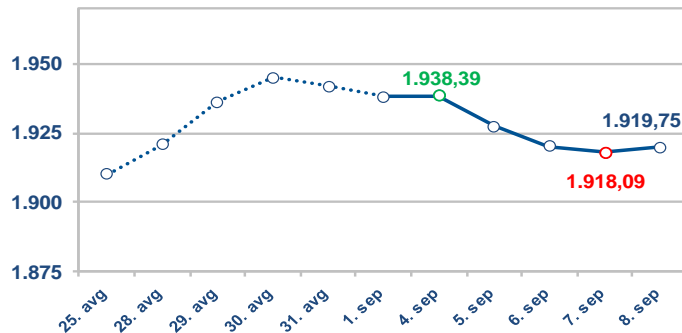
Na pad cene zlata tokom posmatrane nedelje uticali su: izjava predstavnika FED-a Volera da najnoviji ekonomski podaci u SAD daju priliku FED-u da proceni da li će povećati nivo kamatnih stopa; skok cena nafte ne daje puno poverenje u prognoze kretanja globalne inflacije i dodatno uverava tržišne učesnike da će stopa ostati na višem nivou duži period; povećanje stopa prinosa na državne obveznice SAD i rast vrednosti dolara, kao i primena novih podsticajnih ekonomskih mera u Kini, što je znatno umanjilo tražnju za zlatom kao nekamatonom klasom aktive.

Cena zlata zabeležila pad od 0,95% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.919,75 dolara po unci

Na usporavanje daljeg pada cene zlata u posmatranoj nedelji uticali su: podaci sa tržišta rada u SAD, koji su podstakli očekivanja da bi FED mogao odložiti povećanje kamatnih stopa u 2023. godini, veći broj anketiranih tržišnih učesnika koji sa preko 93% verovatnoće, prema *FedWatch*-u, očekuju da će FED zadržati stope nepromenjene na sastanku u septembru, kao i vest da je centralna banka Kine prijavila desetu uzastopnu kupovinu zlata u avgustu, povećavajući svoje ukupne rezerve zlata za dodatnih 29 tona (217 tona od novembra 2022), na ukupno 2.165 tona zlata radi diversifikacije deviznih rezervi.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda zabeležen je rast cene nafte tipa **brent od 3,29%**, koja se kretala u rasponu od 90,58 do 92,43 američka dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

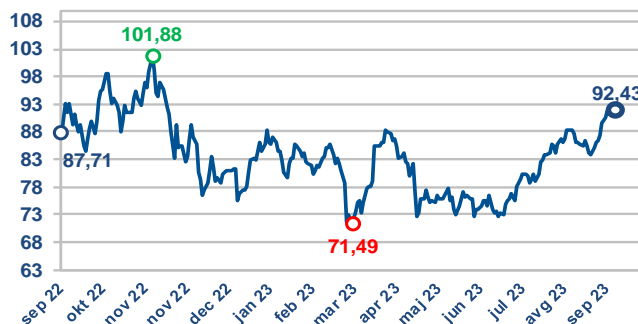
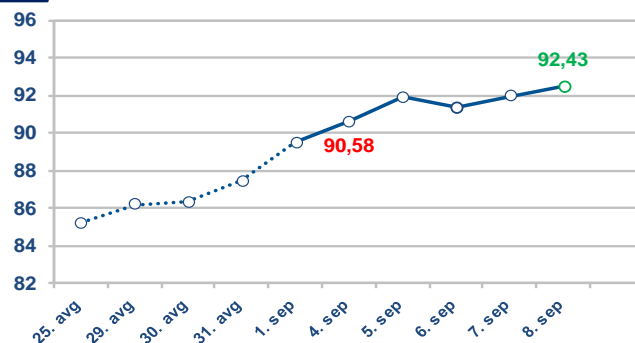
Na rast cene nafte u posmatranoj nedelji uticali su: pad proizvodnje nafte od strane *OPEC*-a; neočekivane odluke da se produže dobrovoljna smanjenja proizvodnje nafte od strane Saudijske Arabije (milion barela dnevno) i Rusije (300.000 barela dnevno) do kraja 2023. godine, dok su očekivanja tržišta bila samo do kraja oktobra; izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) i Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o četvrtom uzastopnom nedeljnom padu zaliha sirove nafte u SAD, kao i odluka Grupe 7 i saveznika da se odložili redovna revizija ograničenja cena ruske nafte, kojom se trguje znatno iznad propisane granice zbog rasta cena nafte na globalnom nivou.

Cena nafte zabeležila rast od 3,29% i na kraju posmatranog perioda iznosila 92,43 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg rasta cene nafte tokom posmatrane nedelje uticali su: neizvesnost oko izgleda tražnje Kine za naftom; rast izvoza nafte iz Venecuele; povećana ponuda iranske nafte (Iran proizvodi blizu 3,1 milion barela, a planira povećanje na oko 3,4 miliona barela dnevno); podaci o rastu proizvodnje nafte i gasa u SAD koja se približava rekordno visokom nivou koji je postavljen pre pandemije, kao i povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.